

BUREAU VERGEZICHT

AANVRAAG
MEERJARIGE PRODUCTIESUBSIDIE
2025-2028

INHOUDSOPGAVE

Wie is Bureau Vergezicht?	03
De makers	05
Organisatie	06
Artistieke plannen	07
Doorlopend onderzoek	09
Diversiteit & inclusie op het podium	09
Partners	10
Duurzame werkwijze	11
Publiekswerking & impact	11
Zakelijke visie & codes	15
Diversiteit & inclusie personeel, partners	18
Geografische spreiding	19
Internationalisering	19
Tot slot	20

WIE IS BUREAU VERGEZICHT?

“We have to find stories of a liveable future, stories of popular power, stories that motivate people to do what it takes to make the world we need. Perhaps we also need to become better critics and listeners, more careful about what we take in and who’s telling it, and what we believe and repeat, because stories can give power – or they can take it away.”

–Rebecca Solnit

Op de voorkant van deze aanvraag staat een afbeelding van sedimentair gesteente. Iedere lijn herbergt ontelbaar veel sporen van dieren en planten. Wat je ziet is tien miljoen jaar aan leven dat zich heeft opgestapeld en gesteente is geworden. Dat wonder lijken we ons niet helemaal te beseffen als je ziet in wat voor moordend tempo wij alle uithoeken van de aarde openbreken in onze eindeloze honger naar grondstoffen. Volgens wetenschappers hebben we nog tot ongeveer 2050 voordat alles op is. Er moet dus iets veranderen. Maar wat?

Lang hebben we geloofd dat het een kwestie van de juiste technologie was. Maar inmiddels beseffen we dat er geen comfortabele uitweg is. *It takes everyone to change everything*. Wat voor rol ligt er voor de kunstenaar? Volgens de Indiase schrijver Amitav Ghosh zouden kunstenaars zich meer moeten bemoeien met de klimaatcrisis, die hij trouwens geen klimaatcrisis noemt maar ‘de grote ontsparing’. Hij voorspelt dat toekomstige generaties politici verantwoordelijk zullen houden voor hun onvermogen om de klimaatcrisis te adresseren, maar ook kunstenaars. Want de verbeelding van mogelijkheden en vergezichten is volgens Ghosh niet de taak van politici en bureaucraten, maar van verhalenvertellers.

De vraag is echter of we wel in staat zijn de juiste verhalen te vertellen. Is het probleem niet dat als we het over de klimaatcrisis hebben, we óf een hele alarmistische toon aanslaan óf blijven hangen in gesprekken over zonnepanelen, warmtepompen en vegetarische kantines? Wordt het niet eens tijd dat we het echte probleem gaan erkennen? Dat de klimaatcrisis een cultuurcrisis is. Het probleem én de oplossing, zit in onze cultuur. In de verhalen die we elkaar vertellen. In wat we najagen, waar we over dromen. In hoe we voor elkaar zorgen en naar elkaar omkijken. Wat zien we voor ons als we denken aan een gelukkig leven? Wat willen we achterlaten? Dáár moeten we het over hebben als we over de klimaatcrisis praten.

Rebekka de Wit, Anoeek Nuyens en Erik Whien. Foto: Jaap Scheeren.

Met ons kersverse theatergezelschap Bureau Vergezicht, bestaande uit artistiek leider **Anoeek Nuyens**, theatermakers **Erik Whien** en **Rebekka de Wit** en zakelijk leider **Lene Grooten**, focussen we ons de komende jaren op het vertellen van onderzoekende en meeslepende verhalen over macht, klimaat en gedeelde verantwoordelijkheid. Bureau Vergezicht onderzoekt de rol die kunstenaars kunnen spelen in een wereld waar de klimaatcrisis aan de hand is en zet burgers, multinationals en politiek aan tot denken én handelen ver voorbij de theaterzaal.

Het bereiken van deze missie gaan we de komende periode verwezenlijken door het maken en schrijven van voorstellingen die we spelen in het traditionele podiumkunstencircuit, maar ook door ons expliciet buiten die paden te begeven: op ongewone locaties en bijeenkomsten waar mensen uit verschillende bubbels samenkomen. Zo kunnen we onze verhalen naar een publiek brengen dat we niet in het theater tegenkomen, ons netwerk verstevigen en uitbreiden, inspiratie opdoen en nieuwe mogelijkheden ontdekken. Het afgelopen jaar deden we dit al intensief met ons onderzoek binnen Innovatielabs. Van boardrooms van 's werelds grootste multinationals zoals Shell en Tata Steel, tot vergaderkamers en conferenties met toonaangevende bestuurders en denkers zoals Marjan Minnesma, Rob Jetten en Donald Pols tot buurthuizen met activisten en betrokken burgers. Voor iedere bijeenkomst maakten we een theatrale performance op maat en gingen we in gesprek met aanwezigen. Dit alles in samenwerking met Stichting Impact Makers die onderzoekt hoe we de meeste impact maken en waarom. Het komende jaar werken we binnen Innovatielabs verder aan een aantal publieke en besloten evenementen en gaan we onze resultaten delen met de sector (o.a. in een publicatie over impact), zodat andere makers kunnen profiteren van onze inzichten.

Musia Mwankumi en Jaap Spijkers in *De zaak Shell*. Foto: Karin Jonkers.

Maar er is meer. Met Bureau Vergezicht willen we hét klimaattheatergezelschap van Nederland worden en daarmee het genre klimaatkunst verder ontwikkelen. Al een aantal jaar wordt het werk van Rebekka en Anoeek gelinkt aan dit relatief nieuwe en opkomende genre. Maar wat is het precies? En wat is het niet? In de loop der jaren hebben we voor onszelf een aantal principes geformuleerd die als pijlers gelden bij het maken en schrijven van voorstellingen.

Het drama zit in het systeem, niet in de mens

Om verhalen over de klimaatcrisis te vertellen, is het van belang om het systeem waarbinnen de personages leven, zichtbaar te maken. Het klimaat is ontworpen door een eeuwenlange keten van mensen die keuzes maakten, wetten schreven, instituten bouwden en reageerden met de middelen die ze op dat moment hadden. Om de klimaatcrisis te begrijpen is het van belang dat je dat bouwwerk zichtbaar maakt.

Klimaat en kolonialisme zijn met elkaar verbonden

De oorsprong van de klimaatcrisis is terug te voeren naar het tijdperk van het kolonialisme waar uitbuiting en toe-eigening van mensen, dieren, landen, zeeën en luchten normaal en zelfs wenselijk werd geacht. Die manier van opereren vormt nog steeds een onderdeel van Westerse geopolitiek en cultuur. Dit besef is fundamenteel als je iets wilt zeggen over de klimaatcrisis.

Stap uit de marge, ga voor het hoofdpodium

Het is een misvatting dat kunst over klimaat per definitie activistisch en dus marginaal zou zijn. Het klimaatprobleem raakt ons allemaal en is niet alleen een thema voor een klein clubje bezorgde burgers of de klimaatbeweging. De verhalen over hoe ons klimaat wordt ontworpen, behoren dan ook tot het hoofdpodium.

Produceren in lijn met Parijs

Door verhalen te vertellen over de klimaatcrisis, krijg je vanzelf een ambassadeursfunctie op het gebied van duurzaam produceren. Om die functie goed te vervullen, is het van belang dat je het al in een vroeg stadium integreert in je denken en gaat zien als een essentieel onderdeel van je makerspraktijk en daarover met het team in gesprek gaat. Met Bureau Vergezicht willen we de komende jaren die ambassadeursfunctie nog verder uitbouwen en op de kaart zetten.

DE MAKERS

Een groot, beladen onderwerp toegankelijk gemaakt: *De zaak Shell* doet het.

★★★★★ – Hein Janssen in De Volkskrant over *De zaak Shell*

Nuyens en De Wit maken haarfijn inzichtelijk hoe de klimaatcrisis op dit moment vooral een verantwoordelijkheids crisis is.

★★★★★ – Sander Janssens in NRC over *De zaak Shell*

***Sea Wall* is een wonder van vertelkunst. Je voelt aan dat er iets ergs staat te gebeuren, daar doet Boafo's glimlach niets aan af. Sterker nog, als het volle drama zich eindelijk ontvouwt, dan blijkt het helemaal geen lach te zijn, maar een ingehouden, verwrongen schreeuw. Verpletterend.'**

★★★★ – Vincent Kouters over *Sea Wall* in De Volkskrant

Theatermakers Rebekka de Wit en Anoeke Nuyens ontvingen in 2021 voor *De zaak Shell* de regieprijs en werden door critici unaniem gelauwerd vanwege de kwaliteit van de tekst en de theatrale zeggingskracht. Eerder in hun carrière ontvingen ze verschillende prijzen, zoals de KBC-TAZ Prijs, de Auteursprijs en de Marie Kleine-Gartman Pen. Hun gezamenlijke oeuvre, waar ook de voorstellingen *Tenzij je een beter plan hebt* en *Tata* toe behoren, gaan ze de komende jaren verder uitbreiden. Met Erik Whien heeft Bureau Vergezicht één van de meest toonaangevende regisseurs van Nederland in huis die deze nieuwe teksten gaat regisseren. Ook gaan we de vorm van onze producties, waar Rebekka en Anoeke samen met acteurs als Romana Vrede, Jaap Spijkers, Hannah Hoekstra, Jacob Derwig en Emmanuel Ohene Boafo op het podium staan, verder ontwikkelen. Deze vorm ontstond tijdens het maakproces van *De zaak Shell* en hebben we bij *Tata* doorgezet.

Hoewel de pandemie de afgelopen jaren veel onzekerheid bracht - grote premières van Erik werden afgelast en *De zaak Shell* heeft maar minimaal kunnen spelen in theaters -, heeft het ons in artistiek opzicht ook veel opgeleverd. Zo mochten Rebekka en Anoeke *De zaak Shell* verfilmen voor de NPO en werd de livestream van *De zaak Shell* tijdens de lockdown bij De Correspondent uitgezonden. Dit leverde veel nieuw publiek, connecties en kansen op. Zo kwamen Anoeke en Rebekka bij Topkapi terecht waar ze nu een geheel eigen dramaserie schrijven en ontwikkelen, met financiële steun van de NPO. Erik besloot om in plaats van geplande repertoirestukken een reeks solo's te regisseren zoals *Sea Wall*, waar Emmanuel Ohene Boafo de Louis d'Or voor ontving.

Om meerstemmige verhalen te maken, is het van belang dat je meerdere stemmen hebt die elkaar vanuit vertrouwen kritisch bevragen en aanvullen. Anoeke Nuyens, Rebekka de Wit en Erik Whien hebben de afgelopen jaren intensief samengewerkt en zijn in de loop der jaren vertrouwd geraakt met elkaars werk en stemmen. Erik is een ervaren theaterregisseur die zowel grote zaal als vlakke vloerproducties regisseert. Rebekka is een virtuoos schrijver met een veelzijdig oeuvre; van een roman tot essaybundels en toneelteksten. Anoeke heeft zich ontwikkeld tot een uitgesproken en politieke theatermaker die met een onderzoekende toon afstandelijke systemen ontleedt en emotioneel maakt.

Tijdens de lockdown groeide het artistieke verwantschap tussen deze drie makers en besloot Erik dat hij naast BIS-gezelschappen, structureler en inhoudelijker verbonden wilde zijn met de makerspraktijk van Anoeke en Rebekka. Juist in de combinatie van hun expertise schuilt de kracht en de potentie om de komende jaren verhalen en voorstellingen zoals *De zaak Shell* te ontwikkelen. Zo ontstond het idee voor Bureau Vergezicht: het gezelschap dat het Nederlandse landschap wil verrijken met nieuwe toneelteksten, diepgravend onderzoek en oorspronkelijk theater.

Illustratie: Jip van den Toorn

ORGANISATIE

De afgelopen jaren hebben we zonder meerjarensubsidie een vliegende start kunnen maken door bijdragen van het VSBfonds, Diorapthe, VriendenLoterij Fonds en een tweejarige bijdrage voor het opbouwen van onze organisatie van het Gieskes-Strijbis Fonds. Daarbovenop kwamen een internationale promotiesubsidie van het Fonds Podiumkunsten en een tweejarige toekenning binnen het programma Innovatielabs. Zo is onze organisatie binnen drie jaar uitgegroeid van een beginnend gezelschap zonder vaste structuur tot een middelgroot gezelschap met behalve een zakelijk en artistiek leider een vaste dramaturg, productie leider en communicatiemedewerker. We zijn nu in full swing: in 2024 brengen we *De zaak Shell* naar de grote zaal en gaan we in première met de voorstelling *Beste Mensen*. De bijdragen van Gieskes-Strijbis en Innovatielabs lopen in 2024 af. Daarom komt de nieuwe beleidsmeerjarenperiode voor ons precies op het juiste moment.

Team

De zakelijke directie wordt gedaan door Lene Grooten. Zij werkt sinds 2004 in de culturele sector en is naast dit gezelschap ook duo zakelijk leider met Anne van Buuren bij Boogaardt/VanderSchoot. Voorheen was ze zakelijk coördinator van NTJong en zat ze in het bestuur van het Sociaal Fonds Podiumkunsten namens de NAPK en in de werkgeversdelegatie die onderhandelde over de CAO 2024. Het gevoel van verantwoordelijkheid voor het veld uit zich verder in haar werkzaamheden bij Kunsten '92, waar ze nu vijf jaar verbonden is als vaste trainer van de Fair Practice Code en daarnaast is ze regelmatig moderator op culturele conferenties en debatten. Lene zat meer dan tien jaar in de politiek, o.a. als gemeenteraadslid in de gemeenteraad Amsterdam en heeft een groot maatschappelijk netwerk. Het zakelijk team wordt versterkt door uitvoerend producent Anne van Buuren en financial controller Arjen Pais.

Het artistieke team bestaat naast Anoeke Nuyens, Erik Whien en Rebekka de Wit uit dramaturg en assistent artistiek leider Goya van den Berg. Goya studeerde Human Ecology in Maine en voltooide daarna haar Master International Dramaturgy cum laude aan de Universiteit van Amsterdam. Anoeke is als artistiek leider in dienst van het gezelschap. Erik is vaste huisregisseur. Naast zijn werkzaamheden binnen dit gezelschap blijft hij bij Theater Rotterdam repertoire voorstellingen en boekbewerkingen maken. Rebekka is net als Erik de helft van het jaar verbonden aan ons gezelschap, en ontwikkelt daarnaast ook haar literaire carrière verder door. Het uitvoerende team bestaat uit creatief producent Yke van Dok, die o.a. bij Frascati Theater werkte, communicatiemedewerker Dirk Verhoeven die ook voor Studio Dries Verhoeven werkt en technisch producent John Thijssen die jarenlang bij Theater Rotterdam werkzaam was. Bernadette Kuiper, directeur van Impact Makers, is een structurele partner voor de komende jaren. We zoeken waar de mogelijkheid zich aandient naar het uitwisselen van ervaring en expertise met andere gezelschappen, om onze kwetsbaarheid en die van andere kleine spelers minder groot te maken. Dat doen we onder andere op zakelijk gebied met Boogaardt/VanderSchoot en door actief lid te zijn binnen Kunsten '92 en de NAPK.

ARTISTIEKE PLANNEN

Titel: Een stukje naar de mensen toe
Première: najaar 2025
Tekst en spel: Rebekka de Wit
Eindregie: Anoek Nuyens

Nog niet heel lang geleden waren de winkels op zondag dicht, hadden we beltegoed en konden we maar één keer in de week naar onze lievelingsserie kijken. Toch lijkt dat een andere wereld, die we ons nauwelijks nog kunnen herinneren. In een ongekend tempo is onze cultuur veranderd in een wereld van eindeloze mogelijkheden die constant om ons heen dansen en om onze aandacht schreeuwen. Terwijl iedereen massaal probeert te ontspullen, de kringloopwinkel de influx van al die overvloed niet aankan, blijven er oneindige hoeveelheden spullen gemaakt worden. Niemand lijkt de vraag te stellen: hoeveel is eigenlijk genoeg? En wie betaalt de prijs voor die illusie van oneindigheid die we om ons heen hebben gebouwd?

In deze geestige en ontroerende stand-up show toont Rebekka de Wit hoe het culturele probleem van onze onstiltbare honger naar meer leidt tot zeespiegelstijging in Bangladesh. Op messcherpe wijze laat ze zien hoe we verlangen naar oneindigheid en er tegelijk aan tenonder gaan. In een show die het midden houdt tussen stand-up en theater, gaat ze op zoek naar het einde in de oneindigheid.

Titel: Wij, Zij
Première: voorjaar 2026
Tekst: Rebekka de Wit, Anoek Nuyens
Regie: Erik Whien

Rebekka de Wit en Anoek Nuyens onderzochten met *De zaak Shell* de verschillende perspectieven op de klimaatcrisis: de ceo, de burger, de politicus, de consument, de toekomstige generatie en de aarde. Nu dient zich een nieuwe groep aan die steeds invloedrijker wordt: de afgehaakten. Daarom is het tijd voor een nieuw onderzoek en een reeks nieuwe stemmen. Wie is de anti-stemmer, de boze boer, de yoga-moeder en de klimaatontkenner? Wat drijft deze groep om zo hard op de rem te gaan staan, los van alle anekdotische verklaringen en meningen? En voeren zij feitelijk niet dezelfde strijd als die van de progressieven die zij 'woke' noemen, waar ze zich zo fel tegen verzetten?

In *Wij, Zij* gaan Anoek en Rebekka weer op onderzoek uit. Ze brengen de 'stem van het volk', zoals Wilders het noemt, ten tonele. Daarnaast plaatsen ze de progressieve stem die juist wel vooruit wilt en sluiten af met een stem die poogt die uitersten tot elkaar te brengen. Want terwijl de wij-zij cultuur steeds meer ruimte inneemt en krijgt, gaat het grootkapitaal er met het bot vandoor.

Wij, Zij is het vervolg op De zaak Shell. Nuyens en De Wit leggen opnieuw de houdgreep bloot waar we niet uitkomen als we geen toenadering tot elkaar zoeken.

Titel: Een groter verhaal
Première: najaar 2026
Spel en tekst: Romana Vrede
Regie: Erik Whien

“We are on the front line but we are not on the front page.”

— Vanessa Nakate

De klimaatbeweging is te wit en bestaat vooral uit Westerse, geprivilegieerde mensen. Als je dat denkt, ken je maar het halve verhaal. Want de oorsprong van klimaatactivisme vind je op plekken in Nigeria, Zuid-Afrika en de Amazone waar veel eerder dan in het Westen geprotesteerd werd tegen boringen van bedrijven zoals Shell. Een van de beroemdste en meest massale protesten is dat van de Ogoni in de Nigerdelta. Onder leiding van schrijver en acteur Ken Saro-Wiwa zag Shell zich in de jaren negentig genoodzaakt te stoppen met boren en het veroorzaken van wereldwijde klimaatschade. Saro-Wiwa werd een aantal jaar later geëxecuteerd door het Nigeriaanse leger. Zijn dood zette een golf van klimaatrechtszaken in gang. Hij wordt gezien als één van de grootste en succesvolste klimaatactivisten ter wereld en inspireerde talloze anderen om hetzelfde te doen. De klimaatbeweging is niet wit, maar werd altijd al geleid door mensen van kleur. Hoe komt het dat wij hierover zo weinig historische kennis hebben? Tijd om deze geschiedenis door te vertellen.

Een groter verhaal is een vervolg op de voorstelling Tijd Zal Ons Leren die Romana Vrede en Erik Whien in 2023 maakte bij Het Nationale Theater.

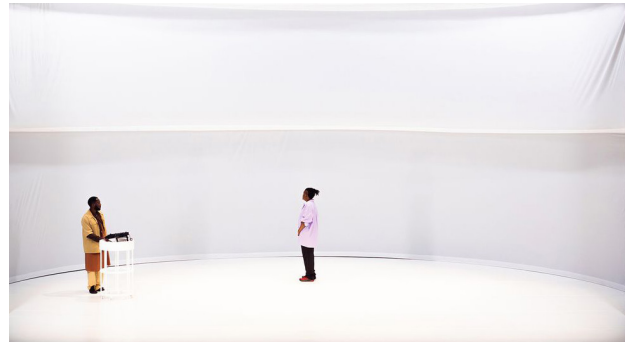
Titel: Het Blauwe Uur
 Première: najaar 2027
 Makers: Rebekka de Wit & Anoek Nuyens
 Coproductie: Naturalis

“We have to learn what our place is in the natural world.”

— George Monbiot

Toen theatermakers Anoek Nuyens en Rebekka de Wit door Naturalis liepen, hadden ze allebei een gelijkaardige ervaring. Ze werden diep getroffen door de schoonheid en de biodiversiteit van de museumcollectie. Tegelijkertijd be kroop hen ook een wrang gevoel. Hoelang kunnen we in het echte leven nog genieten van deze schoonheid? Wetenschappers waarschuwen al jaren voor een zesde massa-extinctie golf. In plaats van te focussen op apocalyptische en alarmistische feiten, willen Rebekka en Anoek onderzoeken of ze een voorstelling kunnen maken waar de schoonheid van de collectie van Naturalis centraal staat. Daarmee willen ze de biodiversiteitscrisis niet teniet doen. Integendeel zelfs. Want zoals het overview effect bij astronauten kan het ervaren van de schoonheid van de natuur ook leiden tot een gevoel van urgentie en strijdlust. Niet vanuit angst of verlies, maar vanuit een liefde en verbondenheid met alles wat leeft op aarde, een soort eco-euforie.

Een voorstelling over hoe de mens zich uit haar eigen ecosysteem heeft gewurmd én hoe we onze weg terugvinden naar dat ecosysteem. Na sluitingstijd opent het museum speciaal haar deuren en wacht de toeschouwer een bijzondere ervaring tussen de opgezette dieren.

Romana Vrede en OTION in *Tijd Zal Ons Leren*.
 Foto: Bete van Meeuwen.

Titel: Forever Chemicals
 Première: najaar 2028
 Concept en maker: Anoek Nuyens
 Spel: Jacob Derwig e.a.
 Tekst: Marjolijn van Heemstra
 Coproductie: Theaterproductiehuis Zeeland en Stichting Marjolijn van Heemstra.

Het zit in anti-aanbakpannen, pizzadozen, brandblusschuim en regenjassen: PFAS. Ooit een wereldhit waar we met z'n allen geen genoeg van kregen, inmiddels bekend als één van de meest ziekmakende en vervuilende chemicaliën die er bestaan. In Amerika werden grote rechtszaken tegen het bedrijf DuPont aangespannen. In Nederland kennen we ons eigen PFAS-drama in Zeeland, waar de Westerschelde als afvoerputje werd gebruikt door grote chemiebedrijven als DOW en het Belgische 3M. De gevolgen daarvan zijn er nog steeds; misvormde vissen, vreemde vlekken in het water en zieke omwonenden. Hoe heeft het zover kunnen komen? En waarom lukt het nog steeds niet om tot fundamentele oplossingen te komen?

In *Forever Chemicals* gaat Anoek Nuyens samen met Marjolijn van Heemstra op zoek naar antwoorden en reconstrueren ze dit drama waar maar geen eind aan lijkt te komen. Van Heemstra en Nuyens werkten al eerder samen aan voorstelling *Bouta*. Nu verbinden ze hun expertises opnieuw in een diepgravend onderzoek naar grote vervuilers en kennis over de bezieling van de wereld.

Reprises

Vanuit duurzaamheidsoogpunt gaan veel van onze voorstellingen in reprise. In 2025 beginnen we met de reprise van *Beste Mensen*, een voorstelling waarin de meest opvallende klimaatspeeches van de afgelopen vijftig jaar samengebald worden tot een confronterende en emotionele monoloog gespeeld door Hannah Hoekstra.

DOORLOPEND ONDERZOEK

Naast voorstellingen maken en spelen, ligt er een belangrijke focus op onderzoek. Niet alleen als opstapje naar een voorstelling, maar ook als reflectieve kracht en ruimte voor experiment. Er staan de komende jaren twee doorlopende onderzoeken op de planning.

Het eerste is *Het Zaal* i.s.m. Gable en Romy Roelofsen van Het Geluid. Bureau Vergezicht en Het Geluid delen een liefde voor spelen op locatie buiten het reguliere theatercircuit en willen de komende jaren hun expertises en inzichten op dit gebied verbinden. Samen met Het Geluid trekt Bureau Vergezicht de provincie Limburg in op zoek naar interessante speellocaties buiten het reguliere circuit. Door de geschiedenis van de mijnen en het hoge aantal PVV-stemmers, bevinden zich met name in en rond Heerlen interessante doelgroepen die we graag willen betrekken en aanspreken met ons werk. Dit onderzoek breiden we vervolgens uit naar andere delen van Nederland.

Daarnaast is er een doorlopend onderzoek naar klimaat en het Caribisch deel van het Koninkrijk der Nederlanden. De gevolgen van zeespiegelstijging zijn voor de Caribische eilanden extremer, terwijl er in Nederland nauwelijks politieke aandacht voor is. Stacey Mac Donald, een op Curaçao geboren wetenschapper, roept organisaties en burgers in Europees Nederland op om zich er meer mee te bemoeien. Als gezelschap willen we onderzoeken hoe we de komende jaren aan deze oproep gehoor kunnen geven. Dat doen we door ons te verdiepen in de natuurhistorische en koloniale geschiedenis van de eilanden en door het aanleggen van een politiek en strategisch netwerk waarmee we een aantal onderzoeksavonden organiseren. Met Greenpeace en campaigner Churmer Bomba zijn we in gesprek over een eventuele samenwerking. Werken met materie die zo diepgeworteld is in het koloniale verleden van ons land is gevoelig en we blijven continu kritisch naar hoe we onszelf positioneren. Daarom gaan we op zoek naar andere manieren van werken waarbij de rol van ons gezelschap in het mondiale Noorden expliciet wordt bevraagd.

DIVERSITEIT & INCLUSIE OP HET PODIUM

“Met de makers van Bureau Vergezicht voelt Theater Rotterdam een verwantschap. Wij zoeken met ons werk voortdurend naar meerstemmigheid in verhalen en diversiteit aan vormen. Het sterk maatschappelijke werk van Anoek Nuyens en Rebekka de Wit, aangevuld door regisseur Erik Whien, is van groot belang in de huidige tijd. De komende jaren gaan we coproduceren en kijken hoe we elkaar verder kunnen versterken.”

— Alida Dors

Een belangrijke opvatting die ten grondslag ligt aan dit gezelschap en het werk dat we maken, is dat de klimaatcrisis voortkomt uit koloniale denkbeelden en structuren. Hoewel het voor ons vanzelfsprekend is, merken we dat het bij publiek op nogal wat weerstand stuit. ‘Waarom haal je dat er nou bij’, verzuchtte iemand na het zien van de voorstelling *Tata*, ‘houd het gewoon bij klimaat.’ Die opmerking bevestigt het stigma dat klimaat alleen maar gaat over smeltende ijskappen en extreme hitte en kolonialisme iets is uit het verleden. We willen onze toeschouwers bewust maken van het feit dat de twee verbonden zijn met elkaar en zo een inclusiever verhaal vertellen.

Dat gaat verder dan de analyse dat ons koloniale verleden uiteindelijk heeft geleid tot de huidige klimaatcrisis. We willen ook duidelijk maken dat de structuren en denkbeelden van toen nog steeds doorwerken in onze huidige cultuur, vaak zonder dat we ons daar bewust van zijn. Zolang die structuren doorwerken en de natuur vooral als bron van grondstoffen voor eigen gewin blijven zien, zullen we er niet in slagen om fundamentele stappen te zetten naar een andere toekomst. Of, zoals David Van Reybrouck het in zijn Huizingalezing verwoordt: “Wij gedragen ons als de kolonistoren van de toekomstige generaties. We ontnemen ze hun vrijheid, hun gezondheid, misschien zelfs hun leven – net zoals kolonialen in het verleden deden.”

Een belangrijk streven voor de komende jaren is om niet alleen publiek mee te nemen in deze opvatting, maar ook collega's uit de kunst- en cultuursector meer bewust te maken in de hoop dat ze hun verhalen erop gaan aanpassen. Kunstwerken en verhalen hebben een transformatieve kracht en we hopen dat kunstenaars en met name verhalenvertellers zich meer dan ze al doen beseffen dat ze de wereld niet alleen beschrijven, maar óók vóórschrijven.

Beoogde resultaten:

- Meer bewustwording bij collega's en de manier waarop zij kunnen bijdragen aan verhalen die de cultuuromslag aanjagen.
- Bewustwording creëren dat non-humane zaken ook een volwaardige stem moeten krijgen.
- We hebben in ons werk plaatsgemaakt voor het perspectief dat kolonialisme en klimaat onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn.

Acties:

- Romana Vrede is lijstduwer van BIJ1, Anoeek was dat van de Partij voor de Dieren. We willen kijken hoe we hun achterban tijdens de onderzoeksavonden van *Een groter verhaal* samen kunnen brengen.
- We kiezen er bewust voor werk te maken dat gaat over mensen die niet gehoord worden en geen onderdeel uitmaken van het dominante verhaal. Denk hierbij aan Zeeland, het gebied rond Tata Steel en het Caribisch deel van het Koninkrijk.
- We blijven manieren zoeken om het non-humane een rol te geven in verhalen die we vertellen, in plaats van ze te reduceren een leuk decor of achtergrond. Zo gaven wij in De zaak Shell de aarde een stem.

PARTNERS

In de keuze voor partners is voor ons de belangrijkste ambitie om onze maakpraktijk te verrijken met diverse perspectieven. Dit doen we omdat we geloven dat het ons werk sterker maakt en omdat we voor ons werk afhankelijk zijn van mensen en verhalen die lokaal betrokken zijn bij de onderwerpen en de plekken waar wij onderzoek doen. Zo kunnen we geen verhaal over PFAS maken zonder een lokale partner en intermediair als Productiehuis Zeeland die alle spelers kent en waar een binding mee bestaat. Ook zouden we zonder Het Geluid niet in Limburg buiten het reguliere theatercircuit kunnen spelen.

Onze partners op een rij:

- Theater Rotterdam betaalt ieder jaar een financiële bijdrage van 60.000 euro. Daarnaast worden onze producties meegenomen in hun communicatie en marketing.
- Frascati Theater opent haar deuren voor repetities, onderzoek en premières. Zij maken extra ruimte in hun communicatie voor onze producties.
- *Forever Chemicals* coproduceren we met Theaterproductiehuis Zeeland en Stichting Marjolijn van Heemstra.
- *Het Zaalte* is een coproductie met Het Geluid.
- *Het Blauwe Uur* is in samenwerking met Naturalis.
- Impact Makers is een belangrijke partner in de verdere ontwikkeling van onze impactstrategie en het bevragen van de rol van de kunstenaar in de klimaatcrisis.
- Daarnaast kiezen we bewust voor partners buiten de cultuursector. Zo werken we verder samen met NGO's als Milieudefensie en Urgenda en bedrijven als Philips en Shell. Deze samenwerkingen hebben we kunnen opbouwen in Innovatielabs.

DUURZAME WERKWIJZE

Het maken van verhalen over klimaat vraagt om tijd, toewijding en diepgravend onderzoek. Aan de voorstellingen en teksten ligt altijd een onderzoeksperiode ten grondslag. Die periodes duren maanden of zelfs jaren. Wanneer het onderzoek zich ontwikkelt tot een verhaal of een inzicht, delen we dit middels een publieke onderzoeksavond. Op zo'n avond worden eerste teksten voorgelezen, interessante sprekers uitgenodigd en kunnen we aanvoelen hoe een publiek reageert. De lengte van de productiefase die hierop volgt wordt vormgegeven vanuit de behoeftes van het onderzoek: we werken in een fulltime repetitieperiode van 3-6 weken gevolgd door een montageweek, waarna de voorstelling in 2-3 maanden door het land reist.

We bouwen duurzame contacten op met de betrokkenen, in plaats van een extractieve praktijk waarin korte productieperiodes leiden tot eenmalig engagement met de mensen over en met wie we verhalen maken. We hanteren een aantal principes op het gebied van duurzaamheid, zoals plantaardig eten en niet vliegen. Vooral dat laatste is voor veel theatergezelschappen een ongemakkelijk onderwerp. Onder het mom dat vliegen voor je werk minder erg is dan vliegen voor vakantie, wordt er nog volop gevlogen voor tournees en residenties. Wij doen dat bewust niet en zoeken naar andere manieren om toch internationaal verbonden te blijven. In het plannen van de tournees houden we rekening met de reisbewegingen, transport en kleine teams en werken we met een veganistische cateraar samen die goede maaltijden voorbereidt die het team mee kan nemen.

In de aankomende beleidsperiode committeren we ons aan de doelstellingen van het Theatre Green Book. We hergebruiken, lenen en (ver)huren decor en materiaal met gezelschappen zoals Theater Rotterdam, De Nwe Tijd en Frascati. Bij de aankoop van nieuwe materialen houden we rekening met levenscyclus en duurzame inzetbaarheid. Het Theatre Green Book geeft ons handvatten om over de hele productie te analyseren waar we nog een duurzaamheidsslag kunnen slaan. We zijn verbonden aan de Milieubarometer om over 2024 een nulmeting te kunnen doen van onze CO2-voetafdruk, zodat we op basis van deze meting effectiever onze duurzaamheidsinspanningen kunnen monitoren en rapporteren. Het zal niet verbazen dat wij het statement 'Te zijn of niet te zijn' hebben ondertekend. Dit statement valt naadloos samen met onze maakpraktijk.

In plaats van bomen planten aan de andere kant van de wereld, willen we kijken hoe we dichtbij huis onze voetafdruk kunnen compenseren. We gaan daarom een samenwerking aan met de regeneratieve boerderij Bodemzicht van boerin Anne van Leeuwen. We willen de mensen waarmee we intensief samenwerken bij de contractbesprekingen vragen of ze bereid zijn om, afhankelijk van hun tijd, een aantal dagen vrijwilligerswerk te doen bij Bodemzicht. Bij Bodemzicht zijn ze afhankelijk van vrijwilligers, maar met hun regeneratieve aanpak dragen ze bij aan de biodiversiteit en bodemontwikkeling in Nederland. Een volgende stap zou zijn om te onderzoeken in hoeverre ons vaste publiek bereid zou zijn om zich te verbinden aan Bodemzicht om onze CO2-uitstoot die we veroorzaken met het produceren van voorstellingen, te compenseren.

PUBLIEKSWERKING & IMPACT

Huidige zichtbaarheid, bereik & visie

Hoewel onze naam nog kersvers is, hebben onze makers de afgelopen jaren een groep trouwe toeschouwers verzameld. Erik Whien toerde met talloze producties zoals *Slachthuis Vijf* en dit seizoen met *A Case for the Existence of God* door heel Nederland. Anoeck en Rebekka speelden samen en los van elkaar *Tata, Unlimited* en *De zaak Shell* in zowel Nederland als België. In 2024 gaat *De zaak Shell* wegens succes in geactualiseerde versie in reprise in de grote zalen en is de nieuwe productie *Beste Mensen* te zien. Beiden zijn goed verkocht in alle regio's van Nederland.

De communicatie en marketing rond de voorstellingen van Rebekka en Anoeck werd tot nu toe gedaan met kleine budgetten. Alsnog bereikten ze relatief veel toeschouwers, los van de effecten van de pandemie. Dat komt ten eerste omdat de onderwerpen actueel zijn en er altijd veel persaandacht is.

Van interviews bij Nooit Meer Slapen, Vroege Vogels en BNR Nieuwsradio tot uitgebreide reportages in De Volkskrant op zaterdag. Ten tweede komt het omdat Anoeke en Rebekka zichtbaar zijn buiten het theater via hun eigen columns, podcasts en omdat ze genoemd werden door mensen met een groot bereik. Zo opende de hoofdeconoom van ABN AMRO, Sandra Phlippen, haar Zomergasten-avond met een fragment uit *De zaak Shell* waar ze vervolgens uitgebreid over in gesprek ging met Janine Abbring. Omdat Erik bij de grotere gezelschappen werkte, hebben zijn werken uitgebreidere marketingcampagnes gehad. Daarbij kreeg zijn werk veel waardering door de pers. In het publieksbereik is duidelijk te zien dat het publiek afkomt op goede recensies.

Er zit veel potentie in ons bereik en het uitbouwen van onze communicatie door volop gebruik te maken van eerdere successen ('van de makers van *De zaak Shell*') en ons opgebouwde publiek en persnetwerk en het *branden* van onze nieuwe naam en identiteit. Hiervoor lanceren we binnenkort een huisstijl en website (er is nu een voorlopige landingspagina). We werken hiervoor met reclamebureau Multitude, gespecialiseerd in ethische merken. Vormgever Undog (bekend van de vormgeving van Theater Artemis) maakte de huisstijl en tekenaar Jip van den Toorn is onze huisvormgever voor illustraties en posterbeelden.

Erik Whien, Anoeke Nuyens, Rebekka de Wit. Illustratie: Jip van den Toorn.

Om ons publiek in te delen hebben we gebruik gemaakt van het Culturele doelgroepenmodel. Momenteel zien we dat we de volgende groepen al bereiken:

Algemeen cultuurpubliek;

- Culturele alleseters: jonge, hippe stedelingen die alle kunstdisciplines zien.
- Vakpubliek, (aankomende) professionals uit de sector zoals dramaturgen, theatermakers, theaterstudenten en -docenten.
- Weelderige Cultuurminnaars: publiek boven de 45 met een brede culturele smaak.

Specifieke doelgroepen direct gelinkt aan onze inhoud ;

- Mensen uit het bedrijfsleven .
- Politici en ambtenaren.
- Klimaatactivisten, mensen van ngo's, journalisten, wetenschappers.
- Burgers die zich inzetten tegen vervuilende industrie in hun omgeving.

Communicatiestrategie

Focus op storytelling en ecologisch bewustzijn

We willen af van het communiceren van losse events en incidentele voorstellingen. Qua toon communiceren we met humor en niet te academisch. We vertellen ons verhaal ook via andere kanalen, denk aan podcasts, televisieseries, verfilmingen, boeken, essays, tekeningen, speeches en onderzoeks-presentaties. Ons netwerk met mensen die een groot bereik hebben, vragen we op hun

beurt mee te helpen om onze verhalen te verspreiden. Het persoonlijke verhaal trekken we door in de samenwerking met theaters. Voor hen houden we altijd een (online) kickoff waarin de makers met de marketeers nadenken over het publiek, bijvoorbeeld over het bereiken van lokale media.

In al onze communicatie-uitingen dragen we ecologisch bewustzijn uit en confronteren onze (web-) bezoekers met duurzame keuzes. Op onze website tonen we bijvoorbeeld een pop-up waar de bezoeker kan kiezen de volledige site inclusief energieslurpende beelden te zien of een site met blurred beelden. Drukwerk drukken we in beperkte mate op PaperWise papier dat voor 100% uit landbouwafval bestaat. Wat we minstens net zo belangrijk vinden, is het vergroten van onze handafdruk: het laat zien hoeveel CO₂-uitstoot door anderen dankzij jouw keuzes wordt bespaard. Daarom stimuleren we theaters om met ons mee te doen en bijvoorbeeld hun publiek te vragen met de fiets te komen.

Cureren van het publiek

Door ons grote netwerk als gevolg van de onderzoeksfase en eerder werk, kunnen we per project ons publiek tot op zekere hoogte cureren: we zorgen er gericht voor dat de groepen waarover de productie gaat, zelf in de zaal zitten. Bij de voorstelling *Tata* zat een delegatie van de directie van Tata Steel in de zaal, maar ook een groep omwonenden uit Wijk aan Zee, activisten van Extinction Rebellion en betrokken politici. Na de voorstelling was er een ontmoeting in de foyer die nog niet eerder had plaatsgevonden en uiteindelijk ook nog een vervolg kreeg bij Tata Steel op kantoor. Om dit in onze speelsteden te kunnen doen, gaan we samen met de theaters op zoek naar de pioniers, sleutelfiguren en lokale opiniemakers die mensen kunnen mobiliseren voor ons publiek.

Het vergroten van onze impact

Als we in het theater praten over publiek dan gaat dat vaak over het aantal verkochte kaarten en speelbeurten. Wat dat betreft lijken we net een bedrijf: we benaderen de toeschouwer vooral als consument. Daarmee gaan we voorbij aan het feit dat de toeschouwer naast consument óók burger is en het theater de potentie heeft om een gevoel van gemeenschap te creëren. Daarom zijn voor ons niet alleen publieksaantallen van belang, maar juist ook de impact die we maken. Om dit concreet te maken werkten we, zoals eerder beschreven, de afgelopen twee jaar binnen Innovatielabs samen met Impact Makers. We ontwikkelden een impactstrategie aan de hand van de '9 Dimensions Tool' van het Europese Creatures project. We kozen voor de dimensies *learning*, *imagining*, *empowerment* en *organizing* als belangrijkste onderdelen. Aan de hand van deze dimensies, toetsen we elk toonmoment aan de potentie bij te dragen aan onze strategie. Vooraf gaan we uitgebreid in gesprek met de partij waar we voor spelen over hoe onze komst betekenis kan hebben. Impact Makers gaat mee naar elk optreden en daarna doen we follow-up gesprekken met toeschouwers.

Ook bij reguliere speelbeurten kunnen we de impact vergroten langs de lijnen van onze impactstrategie. Zo nodigden we na het spelen van *De zaak Shell* verschillende sprekers uit voor een nagesprek: van Marjan Minnesma (Urgenda), Jelmer Mommers (De Correspondent), Pier Vellinga (Club van Rome), Esther Ouwehand (Partij voor de Dieren), Ama van Dantzig (Dr. Monk), Jan Pronk (voormalig minister) en Henri Bontenbal (CDA-fractievoorzitter) tot de directeur van Shell Marjan van Loon die begeleid werd door haar bodyguards. Het publiek mengde zich met de sprekers en praatte volop mee. Soms ontstonden er hevige confrontaties tussen activisten en beleidsmakers. Maar het interessante is dat er nadien altijd werd nagepraat en in enkele gevallen zelfs gezamenlijke plannen werden opgezet. De komende jaren zetten we de samenwerking met Impact Makers voort en houden we onze strategie actueel.

Code Diversiteit & Inclusie: publiek

Vanuit de Code Diversiteit & Inclusie bezien, kan ons publiek diverser worden op de assen opleidingsniveau, leeftijd en culturele diversiteit. Qua inclusiviteit bereiken we best wat mensen die van nature niet naar het theater komen. Momenteel komen deze mensen buiten het theater met ons werk in aanraking. Voor hen willen we de drempel naar het theater verlagen. We werken de komende jaren om te zorgen dat ook andere groepen zich welkom voelen in onze voorstellingen. Hiervoor zullen we echter keuzes moeten maken, omdat we denken dat het onrealistisch is om alles tegelijk te kunnen en dit averechts zou kunnen werken als het gaat om echte verandering in de samenstelling van ons publiek op de lange termijn. Zo realiseren we ons dat praktisch opgeleiden vanwege de invloed van de transitie op hun arbeidsomstandigheden een belangrijke doelgroep zijn, maar hebben we hen vooralsnog niet meegenomen in de gerichte campagnes voor de komende jaren.

Beoogde resultaten:

- We hebben de doelgroep die naar ons komt kijken buiten het theater in een CRM vastgelegd en het aandeel dat daarna ons werk in het theater bezocht, vergroot.
- We hebben beter in kaart welke doelgroepen wel 'bewust zijn, maar nog niet bezig': mensen die niet langs de snelweg staan bij XR acties, maar die wel voelen dat de klimaatcrisis ons bedreigt en die zoeken naar meer kennis, perspectieven, handvatten en gesprek.
- Meer jonge mensen uit de groep 'De nieuwsgierige toekomstgrijpers' en 'De startende cultuurspeurders'. (zie culturele doelgroepenmodel)
- Meer mensen uit de antiracismebeweging in ons publiek.

Acties:

- We houden producties lang op het repertoire. Door herkenbare titels maken we maximaal gebruik van mond tot mond reclame.
- We trekken op met onze vaste coproducent Theater Rotterdam in het bereiken van nieuwe doelgroepen en het delen van publieksdata.

- Voor het bereiken van GenZ trekken we een marketeer aan uit de doelgroep zelf.
- In het doorlopend onderzoek *Het Zaalje* zetten we de komende jaren actief in op verbinding met nieuwe partners en een cultureel diverser publiek vanuit de antiracismebeweging. Dit doen we door meer op te treden binnen deze communities en bewustere keuzes in waar we onze verhalen naar buiten brengen: zo zit Anoeek in de redactieraad van One World, het enige Nederlandse black owned-opinieblad.
- In onze samenwerking met Theaterproductiehuis Zeeland en ons onderzoek naar het Caribisch gebied, werken we actief samen met mensen die thuis zijn in die regio. Via hun netwerken, bouwen wij ons netwerk verder uit.
- We maken in onze campagnes gebruik van het 'See, Think, Do, Care model' waarin we per doelgroep bedenken welke kanalen en boodschappen werken. De 'zichtbaarheidspiek' ligt hiermee niet enkel op een première, maar verspreid.

See

Mensen lezen een artikel van Anoeek of Rebekka in OneWorld, de Standaard, De Correspondent. Ze googelen op de naam en komen op onze website. We werken met Google grant advertenties met hele gerichte zoektermen over de klimaatcrisis die linken naar onze sites en specifieke content als podcasts (bijvoorbeeld *Pronk*) of de NPO-versie van *De zaak Shell*. Door onze site te voorzien van zulke rijke content, verlengen we de tijd dat mensen aanwezig zijn op de site.

Think

Door mensen die ons zien optreden buiten het theater actief materiaal aan te reiken om meer van ons te weten te komen, vergroten we het bezoek van onze website, nieuwsbriefabonnees en volgers op sociale media. Met Bureau Multitude bepalen we de strategie om via social ads bewustzijn te creëren, juist niet altijd gericht op de bezoeker als consument die kaarten moet kopen.

Do

Met advertenties in gerichte podcasts doen we een oproep om kaarten te kopen. Denk aan 'Teun en Gijs vertellen alles', 'Damn Honey' en andere podcasts van Dag en Nacht media. Via contextuele, gerichte advertenties via cookievrije targetting (ethisch online adverteren gericht op meer privacy) verwijzen we direct naar de plekken waar kaartverkoop plaatsvindt.

Care

We publiceren rondom producties een longread waar Jip beelden bij tekent, eventueel ook op De Correspondent of One World. We maken tevens een boekje bij de voorstelling, maar in beperkte oplage zodat het geen wegwerpartikel wordt. Toeschouwers die een boekje hebben kunnen dit thuis bewaren of neerzetten en idealiter wordt het daar aanleiding van een goed gesprek over de voorstelling als een huisgenoot of bezoeker ernaar vraagt. Na afloop van onderzoeksavonden communiceren we actief via welk kanaal mensen inhoudelijke input kunnen geven. Via een persoonlijke nieuwsbrief voor onze achterban, waarvoor de makers zelf teksten schrijven, vergroten we de betrokkenheid van de lezers en stimuleren het doorsturen naar anderen (*tell a friend*).

ZAKELIJKE VISIE & CODES

“Het huidige freelance-probleem los je niet op met een beetje extra geld voor freelancers en de klimaatcrisis los je niet op met ledlampen. Het probleem is veel fundamenteeler.”

–Uit: Steen in de Vijver, Anoek Nuyens over het ontstaan van de Fair Practice Code

Door het vertrouwen en de financiële steun van een aantal fondsen konden we ons als organisatie ontwikkelen en voorbereiden op de meerjarige aanvraag. Van het Gieskes-Strijbis Fonds hebben we voor 2023 en 2024 een bedrag van 400k voor twee jaar gekregen voor het opbouwen van een organisatie. Met deze middelen hebben we de basis van onze stichting op orde gebracht en konden we meteen stappen zetten als het gaat om Fair pay. Ook hebben we een kantoor betrokken in het voormalig Shell gebouw in de Tolhuistuin en de financiële administratie geautomatiseerd en ondergebracht bij OZCAR. Met deze middelen ontwikkelen we nu ook een huisstijl en website.

Van Diorapthe, VriendenLoterij Fonds en het VSBfonds kregen we daarnaast ook middelen om stappen in onze maakpraktijk en een eerste basis in de zakelijke professionalisering te leggen. Wat in hun toekenning bijzonder was, was de bereidheid om te investeren in onderzoek zonder dat de output vooraf duidelijk was. De meeste fondsen betalen liever voor het eindproduct, maar in dit geval hebben we twee onderzoeken kunnen realiseren. Naast deze bijdragen, kregen wij begin 2023 ook een toekenning van het programma Innovatielabs van het ministerie van OCW van bijna 300.000 euro. Hiermee hebben we laten zien uitstekend private fondsen te kunnen werven.

De afgelopen jaren hebben we als stichting en organisatie kunnen groeien naar een begroting van meer dan 950.000 euro in 2024. Dat maakt dat we naast inhoudelijk, ook zakelijk gezien klaar zijn voor de volgende stap en dat aanvragen voor de trede van 485.000 euro past bij deze ontwikkeling. Omdat de toekenning van Gieskes-Strijbis eind 2024 afloopt, is structurele subsidie noodzakelijk om wat er nu is opgebouwd verder te bestendigen en te ontwikkelen.

Fair Practice Code

De Fair Practice Code zit in het DNA van ons denken en doen, mede omdat Anoek in 2015 één van de initiatiefnemers van de code was en Lene trainer is voor de code. Voor ons als gezelschap is het van groot belang dat we niet alleen focussen op Fair pay, maar juist ook op de andere waarden uit die code die weleens vergeten worden. De uitdagingen van deze tijd los je namelijk niet alleen op met een eerlijk salaris, maar vragen om een intersectionele aanpak.

We hebben ons, meteen toen het kon, vrijwillig aangesloten bij de NAPK en daarmee de CAO, het pensioenfonds Zorg & Welzijn en het Sociaal Fonds Podiumkunsten. Omdat we met een klein team alles aan het opzetten waren en veel losse fondsen hadden aangetrokken, wilden we waken voor burn-outs en uitval. Daarom hebben we de capaciteit en belastbaarheid van de organisatie vergroot door de uren zakelijke en artistieke leiding uit te bouwen naar een realistisch niveau, een dramaturg in loondienst te nemen en een uitvoerend producent en een communicatiemedewerker aan te stellen. We hebben bewust gekozen om niet te snel te gaan en geld uit te geven om het uit te geven. Dat betekent ook dat we ons hebben voorgenomen dat als we middelen overhouden van de reeds toegekende bedragen, we in overleg met de fondsen bekijken welke middelen we terugbetalen en welke we mee kunnen nemen in de nieuwe kunstenplanperiode. Voor ons staat transparantie hierin voorop.

Een aantal stappen we al gezet. We hebben een externe vertrouwenspersoon aangesteld, Mette Raaphorst, die de sector goed kent. Daarnaast hebben we ook een gedragscode. We kiezen er bewust voor om geen interne vertrouwenspersoon te hebben, omdat we een te kleine organisatie zijn.

Omdat we de afgelopen jaren afhankelijk waren van projectsubsidies, werken we met veel zzp'ers. Om hier verandering in te brengen hebben we onlangs twee zzp'ers in dienst genomen waarvan een met De Zekere Zaak Regeling. Wanneer we wel met zzp-ers werken zien we de 50% opslag als een minimumtarief en niet als hét tarief. Indicatie van huidige tarieven: Het dagtarief voor ons ervaren team van ontwerpers ligt marktconform rond €400. In de afgelopen periode zijn de tarieven voor

technici gestegen tot boven het bereik van de cao: €350 en €375-€424 voor een leidinggevende functie. Daarbij worden de tarieven met €25 verhoogd wanneer het een langere werkdag betreft. Bovendien betalen we snel en bieden altijd ook een contract in loondienst aan. Daarnaast wijzen we onze zzp'ers actief op regelingen als werktuig PPO, Oog voor Impuls en we stimuleren hen zich te verzekeren tegen arbeidsongeschiktheid en voorzieningen te treffen voor hun pensioen.

Beoogde resultaten:

- We hebben tenminste 30% minder contracten op zzp-basis.
- We focussen op sociale veiligheid binnen de organisatie.
- We hebben een HR cyclus, waarin we in de juiste frequentie met onze medewerkers en opdrachtnemers praten over hoe het met ze gaat en welke ontwikkeling zij voor zichzelf zien.
- Onze zzp'ers zijn goed op de hoogte van de nieuwe wetgeving en actuele regelingen.
- We hebben ons verder verdiept in nieuwe ideeën over goed werkgeverschap en deze waar mogelijk geïmplementeerd, vooral op het thema duurzame inzetbaarheid. Zo blijkt uit onderzoek dat een vierdaagse werkweek (waarin de inkomsten gelijk blijven aan fulltime) niet tot minder productiviteit leidt en tot gelukkigere werknemers en meer emancipatie. Zie link: <https://www.4dayweek.com/>
- We minimaliseren onbetaald meerwerk door realistischer te begroten.

Acties:

- We gaan in gesprek met onze zzp'ers over alternatieven en mogelijkheden, o.a. met hulp van de regeling Zekere Zaak van Platform ACCT.
- Met onze vertrouwenspersoon gaan we bij elk nieuw maakproces het gesprek aan over hoe we met elkaar willen werken.
- We zetten de expertise in van een HR specialist en eventueel organiseren we dit met andere gezelschappen.
- Wij volgen de regelgeving en mogelijkheden op de voet en sluiten ons aan bij het HR platform van Platform ACCT (Digipacct). Bij ieder contract sluiten we een lijstje bij met actuele regelingen.
- We vragen de NAPK verdieping te organiseren op het thema duurzame inzetbaarheid, eventueel in de vorm van digitale bijeenkomsten.
- Bij het opstellen van begrotingen vragen we actief aan zzp'ers om mee te denken over het aantal benodigde uren. Na elke uitgevoerde opdracht brengen we het daadwerkelijk aantal gemaakte uren in kaart.

Eigen inkomsten en matching

Theater Rotterdam draagt de komende jaren 60.000 euro per jaar bij als vaste coproductiebijdrage. Daarnaast zien we zoals hierboven beschreven, dat private fondsen graag bijdragen aan onze producties en output, vanwege de maatschappelijk relevante thematiek. Die fondsen blijven we de komende jaren natuurlijk aanschrijven. Wat we hierbij wel willen opmerken, is dat het werven van private fondsen moeilijker wordt met meerjarige financiering, omdat fondsen terecht eerder projectgefinancierde organisaties willen steunen.

Wat betreft publieksinkomsten: hier hebben we veel vertrouwen in vanwege de onlangs verkochte tournees voor het najaar van 2024. De verkoop van deze voorstellingen is gedaan door boekingskantoor De Mannen, dat hierin een grote expertise heeft. Het is fijn om te merken dat de vraag groter is dan we nu kunnen aanbieden en dat de condities waarin ons werk wordt afgenomen gunstig zijn (2500 euro garantie voor de kleine zaal en 4000 euro voor de grote zaal). Daarnaast is er veel vraag naar het spelen van ons werk buiten het theater en die vergoedingen vormen een onderdeel van onze eigen inkomsten. Voor onze optredens buiten het theater vragen we principieel altijd een bijdrage, uit het oogpunt van Fair Practice. Natuurlijk vragen we bedrijven meer dan publieke organisaties.

Naast de bijdrage van het Fonds Podiumkunsten vragen we een meerjarige financiering aan bij het Amsterdams Fonds voor de Kunst. Mochten we niet gehonoreerd worden binnen de vierjarige regeling, dan komen we qua criteria ook in aanmerking voor de Regeling Ontwikkeling die voor twee keer twee jaar (2025-2028) aan te vragen is in september 2024. Met deze twee kansen achten wij de kans dat we meerjarige middelen van het AFK verwerven heel groot.

Risico's en beheersing

Het zijn geen makkelijke tijden als het gaat om het vinden van geschikt personeel. Vooral op de posten techniek en communicatie is het voor kleine organisaties als de onze moeilijk om mensen te vinden. Voor ons is het met aandacht opbouwen van de organisatie een belangrijke opgave. Zeker omdat er

veel gebeurt en we een divers team willen smeden. De afgelopen twee jaar was een tijd van groei die maakte dat we veel stappen tegelijk moesten zetten. Met structurele financiering willen wij investeren in ons HR beleid, eventueel gezamenlijk met andere gezelschappen.

Jacob Derwig en Aniek Nuyens tijdens repetities. Janneke Remmers in buurthuis De Witte Boei. Foto's: Erik Whien.

Vermogenspositie, solvabiliteit en liquiditeit

De huidige financiële positie is stabiel en de verwachting is dat deze de komende tijd ook stabiel blijft en we blijven groeien. Omdat we een projectgefinancierde organisatie zijn, is onze eigen vermogenspositie voor eind 2024 moeilijk te voorspellen. We sturen er nu op dat we met een klein eigen vermogen de periode 2025-2028 ingaan. In de komende jaren vinden we het belangrijk het eigen vermogen uit te bouwen en in lijn te brengen met de regels die bij de fondsen hiervoor gelden, zie hiervoor de begroting.

Code Cultural Governance

Het bestuur van Bureau Vergezicht bestaat uit Joachim Fleury (voorzitter), Mark Fuchs (penningmeester) en Nicole van Vessum (secretaris). In de komende maanden legt Joachim Fleury zijn functie neer. Hij wordt opgevolgd door Hendrik Jan Biemond en Deniz Karaman.

De afgelopen twee jaar hebben we veel gesproken over de Code Cultural Governance omdat we in een fase van opbouw zaten. Zo hebben we onze statuten laten aanpassen op basis van nieuwe eisen aan ANBI's en hebben we de uit de statuten voortvloeiende reglementen en machtigingen opgesteld. De basis is op orde en we publiceren al onze gegevens op de website. Ons bestuur heeft in 2023 een zelfevaluatie gedaan, met behulp van de scan van Cultuur en Ondernemen. We hebben profielen opgesteld voor het diverser en groter maken van het bestuur.

Beoogde resultaten:

- Het gesprek over deze code heeft een structurele plek in onze jaarcyclus. Directie en bestuur voeren jaarlijks een gesprek over de onderlinge samenwerking.
- Ook mensen van buiten de sector vinden een plek in ons bestuur.
- Aan de hand van onze profielen is het bestuur verder vernieuwd en nog diverser.
- We vergroten de kennis van het bestuur op het terrein van sociale veiligheid.
- De procedure tegengestelde belangen is up to date en aangevuld met inzichten en handreikingen uit de sector.

Acties:

- We stellen een implementatieplan op aan de hand van de recente uitkomsten van de zelfevaluatie. Hierin staat in ieder geval dat

eens in de drie jaar de zelfevaluatie onder begeleiding plaatsvindt.

- We ontwikkelen een introductieprogramma voor nieuwe bestuurders zodat zij goed kunnen worden ingewerkt.
- We maken een plan voor het werven van nieuwe bestuursleden en op welke plekken we vacatures plaatsen, bewust ook buiten ons netwerk.
- Onze bestuursleden volgen een training bij de Stichting Sociale Veiligheid Podiumkunsten, maken kennis met de vertrouwenspersoon en agenderen dit thema regelmatig.
- We houden de spelregels over tegenstrijdig belang elk jaar tegen het licht en we voeren het gesprek hierover actief. We leggen transparant verantwoording af over welke afwegingen dit oplevert en consulteren waar nodig de NAPK of C&O.

DIVERSITEIT & INCLUSIE PERSONEEL, PARTNERS

Personeel

Zowel op het podium als achter de schermen gaan we voor de komende periode samenwerken met een diverse groep mensen. Maar belangrijker nog dan hoe dit eruitziet, is de manier waarop we als gezelschap omgaan met de verschillen die aanwezig zijn. Inclusie is niet iets dat vanzelf ontstaat. Je zult actief op zoek moeten gaan en niet enkel bevragen wat je toevoegd, maar ook hoe het werkt en voor wie, en voor wie niet. Het ongemakkelijke gesprek is noodzakelijk en vergroot het bewustzijn dat we onze ervaringen en identiteiten meenemen in processen en gesprekken. Dat betekent ook dat we ons HR beleid continu moeten blijven toetsen en bewust om moeten gaan met machtsverhoudingen. Als het gaat om de mensen in het artistieke team en op de vloer: deze zijn divers op meerdere assen. De toevoeging van nieuwe bestuursleden maakt ook ons bestuur diverser. Echter achter de schermen, in onze vaste organisatie, is nog veel te winnen. Het vaste team op kantoor is bijvoorbeeld wel divers als het gaat om queerness en leeftijd, maar qua genderbalans en culturele diversiteit missen we perspectieven. Het is een valkuil om als organisatie in opbouw structuren te kopiëren omdat ze uitgaan van een norm die cis-hetero, wit, mannelijk, neurotypisch en able-bodied, dus hier willen we extra op letten.

Beoogde resultaten:

- We hebben ons geschoold op gebied van bias, inclusief werken en taalgebruik en reflecteren elk half jaar op onszelf. We vragen actief aan verschillende mensen die ons van de buitenkant bezien, wat hen opvalt aan onze organisatie en werkwijze.
- Bij vacatures laten we ons adviseren hoe en waar we het beste kunnen werven, bijvoorbeeld samen met Binoq Atana.
- Onze organisatie is achter de schermen meer een afspiegeling van de maatschappij en de verschillen versterken onze organisatie.
- We toetsen ons HR beleid aan de nieuwste inzichten op het gebied van diversiteit en inclusie. We hebben bijvoorbeeld beter afgestemd beleid op feestdagen die niet binnen de reguliere vieringen vallen.

Acties:

- De komende jaren zetten we met een aantal projecten zoals Het Zaalje nog meer in op kruisbestuiving tussen de antiracisme- en klimaatbeweging en het toevoegen van nieuwe perspectieven aan ons team.
- Het actief tegenwerken van privileges en ongelijkheden die zich (onbewust) manifesteren. We zien dit als een continu proces waarin we blijven luisteren en leren en vervolgens ook bereid zijn om ons aan te passen. Om ons verder te ontwikkelen volgen we trainingen en verdiepen we ons in divers taalgebruik.
- We hebben drie feedbackmomenten per jaar met het kernteam en vaste medewerkers om te reflecteren op onszelf en de bestaande cultuur binnen het gezelschap.

Partners

Ook in onze samenwerkingen willen we bewust omgaan met het uitbreiden van de perspectieven die een plek hebben in ons netwerk. Het is de basis van ons werk om duurzame contacten op te bouwen met de betrokkenen, in plaats van een extractieve praktijk waarin korte productieperiodes leiden tot eenmalig engagement met de mensen over en met wie we verhalen maken. Dit is waar duurzaamheid breder is dan plantaardig eten en een grondbeginsel vormt voor inclusie.

Beoogde resultaten:

- We hebben in elk project een verbinding gemaakt met (lokale) partners die een brug vormen naar de mensen over wie het project gaat door gelijkwaardig samen te werken met een lokale partij.
- We hebben met deze lokale spelers per project uitgezocht wat er nodig is om toegankelijk te zijn voor een breed publiek.
- Onze samenwerking met NGO's is verder verstevigd en we hebben hun netwerken nog verder kunnen aanboren zowel inhoudelijk als in publiek.

Acties:

- Per productie bekijken of we de beoogde doelen met het bestaande netwerk bereiken en zo niet, wie missen we dan nog?
- Met Alida Dors van TR kijken hoe we onze onderliggende visie kunnen versterken.
- We vragen partners om tussentijdse reflecties en kijken wat we van elkaar kunnen leren.
- Aan de hand van onze impactstrategie bepalen we hoe we met partnerschappen omgaan. Dragen samenwerkingsverbanden bij aan learning, ook voor onszelf, over machtsverhoudingen? Spelen relaties een rol bij empowerment en hoe dan?

GEOGRAFISCHE SPREIDING

Voor ons is spelen in alle uithoeken in het land heel wezenlijk, omdat onze voorstellingen iedereen aangaan. Juist niet alleen mensen in de Randstad. Met ons verkoopbureau De Mannen bepalen we van tevoren welke plekken we sowieso aan willen doen met ons werk. Zo hebben we dit onlangs ook gedaan voor de verkoop van de reprise van *De zaak Shell* en de tour van ons nieuwe werk *Beste mensen* (najaar/winter 2024). Beide voorstellingen zijn heel gespreid verkocht, [zie link](#). *De zaak Shell* zullen we spelen in de grote zalen van o.a. Deventer, Zwolle, Meppel, Apeldoorn, Eindhoven, Den Bosch, Heerlen en Leeuwarden.

In twee provincies zullen we niet alleen spelen, maar de komende jaren ook artistieke en onderzoeksmatige verbindingen aangaan: Zeeland (Forever Chemicals) en Limburg (Het Zaaftje). Deze plekken zijn inhoudelijk zo verbonden met onze plannen dat hier langer zullen verblijven en structurele contacten zullen leggen. Daarnaast verbreden we onze blik buiten het Europees deel van Nederland, in ons vierjarige onderzoek naar het Caraïbisch deel van ons koninkrijk.

INTERNATIONALISERING

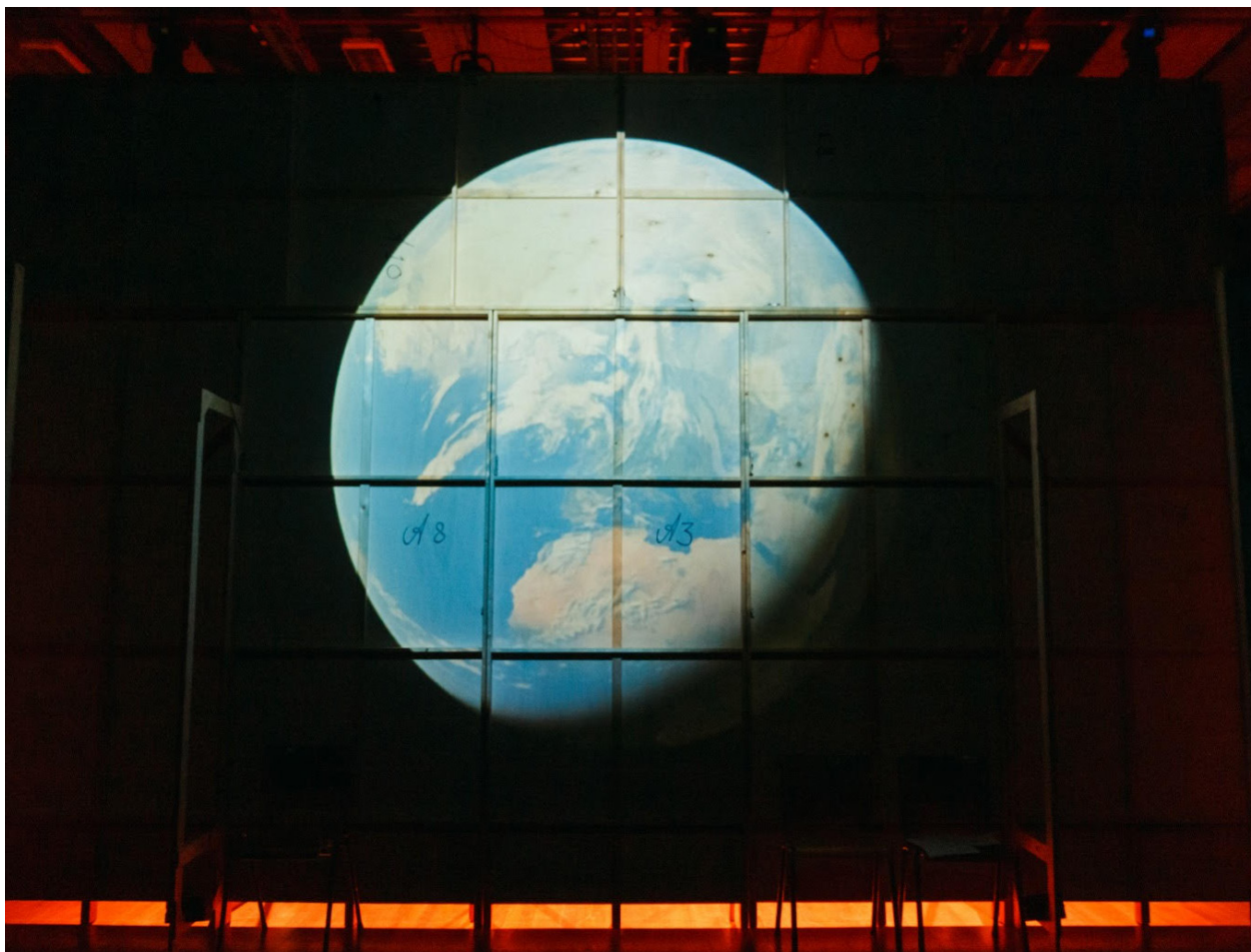
De afgelopen anderhalf jaar hebben wij verkend in hoeverre we *De zaak Shell* op een duurzame en CO2 neutrale manier naar het buitenland konden brengen. Onze gesprekken met programmeurs, intermediairs en experts zoals Anja Krans, Wouter van Ransbeek en Annemieke Keurentjes hebben geresulteerd in een scherpe visie op internationaal produceren. We kiezen ervoor om onze producties niet te laten reizen en spelen alleen in het buitenland als de productie de kans heeft om lokaal te wortelen. Voor twee avonden ergens naartoe reizen is geen optie, ook omdat we denken dat er andere manieren zijn om ons werk te kunnen tonen in het buitenland en zo onderdeel te zijn van het internationale discours rond klimaatkunst. We zijn nu bezig met een pilot in Engeland, waarbij we samenwerken met een lokale expert, Annabel Williamson. Zij scout voor ons interessante partners, regisseurs en theaters. We hebben verschillende routes uitgezet waarbij meerdere weken spelen en samenwerken met een lokaal artistiek team voorop staan. We zijn ons ervan bewust dat het een intensieve manier van produceren is, maar uiteindelijk is de uitkomst dat we echt iets teweeg kunnen brengen en de voorstelling uiteindelijk een eigen leven gaat leiden.

We zijn van plan om onze teksten *open source* en vertaald op onze website te plaatsen, zodat andere makers deze teksten kunnen gebruiken en onze producties in hun vorm kunnen uitbrengen. Daarnaast investeren we in een netwerk van speelplekken en makers die bezig zijn met klimaatkunst en leggen hier vanuit Nederland een basis voor neer. Het gaat hier niet zozeer om kennis over klimaatneutraler produceren, maar veel meer om de inhoud: het maken van werk over de klimaatcrisis en de kracht van verhalen. Dit najaar zullen we de eerste stappen zetten door op het congres van het International Theatre Institute te spelen waar ieder jaar internationale programmeurs en theaterprofessionals samenkomen. Ook zijn we actief op het internationale festival voor schrijfkunst *Shakespeare is dead*, waar *De zaak Shell* dit jaar één van de genomineerde teksten is.

TOT SLOT

Tijdens het schrijven van deze aanvraag zagen we hoe er voor ons kantoor tegels en stenen van een verlaten parkeerplaats werden weggehaald om zo de natuur meer ruimte te geven. Een tijd lang keken we uit op braakgrond waar weinig leven in zat. Maar na een paar maanden zagen we de eerste planten komen. Bij het ontstaan van een bos gaat het ook zo: het begint met niets, dan komen er wat varens en misschien een kever. Vervolgens komen de planten en bomen die 'pioniersgewassen' genoemd worden, zij maken de grond vruchtbaar voor het ontstaan van een heel bos waarin planten, struiken, bomen en een grote diversiteit aan dieren een plek vinden en in balans met elkaar kunnen samenleven. Als we kijken naar onze samenleving, bevinden we ons nu in de fase van de pioniersgewassen. Kunst kan in dit proces een essentiële rol spelen. Kunst kan letterlijk en figuurlijk ruimte bieden en uiteenlopende perspectieven bij elkaar brengen. Niet op een polariserende, maar onderzoekende en emotionele manier, waardoor maatschappelijke impasses inzichtelijk worden en zelfs doorbroken.

De volgende stap is vanuit inzichten te komen tot vergezichten. Het 'visionaire verhaal' is nu nog te vaak een pragmatische, technologische oplossing over zonnepanelen en windmolens. Terwijl het daadwerkelijke probleem én de oplossing onder de daken ligt waar we die panelen op leggen. In de gesprekken die we voeren met elkaar aan de keukentafel, in onze instituten, in de manier waarop we met elkaar omgaan, kortom: in onze cultuur. Kunstenaars weten als geen ander hoe je via verhalen, emoties, vorm en taal mensen in beweging krijgt. Laten we als kunst- en cultuursector bijdragen aan die cultuuromslag. Laten we onze beste teksten schrijven, onze mooiste kostuums aantrekken en werelden creëren waar je naar verlangt. En laten we hopen dat die verhalen leiden tot daden. En die daden tot gewoontes en die gewoontes tot waarden en die waarden tot een leefbare toekomst.

Tata. Foto: Julian Maiwald